

ПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 13 грудня 2016 року N 410

Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України

Із змінами і доповненнями, внесеними
постановами Правління Національного банку України

від 28 грудня 2016 року N 418,

від 7 лютого 2017 року N 7,

від 22 лютого 2017 року N 13,

від 23 лютого 2017 року N 14,

від 14 березня 2017 року N 21,

від 21 березня 2017 року N 23,

від 4 квітня 2017 року N 30,

від 13 квітня 2017 року N 33,

від 25 травня 2017 року N 41

(зміни, внесені [підпунктом 2 пункту 3](#) постанови Правління Національного банку України від 25 травня 2017 року N 41, набувають чинності з [12 червня 2017 року](#)),

від 30 травня 2017 року N 44

(зміни, внесені [абзацом другим пункту 2](#) постанови Правління Національного банку України від 30 травня 2017 року N 44, набувають чинності з [12 червня 2017 року](#)),

від 8 червня 2017 року N 51

(зміни, внесені [підпунктом 1 пункту 2](#) постанови Правління Національного банку України від 8 червня 2017 року N 51, набувають чинності з [16 червня 2017 року](#)),

від 15 червня 2017 року N 54,

від 10 липня 2017 року N 61,

від 3 серпня 2017 року N 74,

від 22 серпня 2017 року N 81,

від 29 серпня 2017 року N 82,

від 10 жовтня 2017 року N 101,

від 14 листопада 2017 року N 112,

від 21 листопада 2017 року N 118,

від 12 грудня 2017 року N 128,

від 21 грудня 2017 року N 135,

від 1 березня 2018 року N 19,

від 29 березня 2018 року N 31

(Пункт 2 втратив чинність 16 червня 2017 року
відповідно до пункту 11 цієї постанови)

(З [1 травня 2018 року](#) до цієї постанови будуть внесені зміни, передбачені [підпунктом 3 пункту 2](#) постанови Правління Національного банку України від 29 березня 2018 року N 31)

Відповідно до статті 99 Конституції України, статті 387 Господарського кодексу України, статей 6, 7, 7¹, 15, 25, 30, 33, 44, 45, 55, 56 Закону України "Про Національний банк України", статей 66, 67 та глави 11 Закону України "Про банки і банківську діяльність", статей 1 та 2 Закону України "Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті", Закону України "Про благодійну діяльність та благодійні організації", розділів II та III Декрету Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року N 15-93 "Про систему валютного регулювання і валютного контролю" та з метою врегулювання ситуації на грошово-кредитному ринку України, зокрема його валютному сегменті, Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Пункт 1 виключено

(згідно з постановою Правління
Національного банку України від 25.05.2017 р. N 41)

2. Пункт 2 втратив чинність 16.06.2017 р.

(пункт 2 із змінами, внесеними згідно з постановами
Правління Національного банку України від 22.02.2017 р. N 13,
від 04.04.2017 р. N 30,
втратив чинність відповідно до
пункту 11 цієї постанови)

3. Національний банк України здійснює моніторинг роботи уповноваженого банку з метою перевірки добросовісного характеру платежів за операціями клієнтів. З цією метою Національний банк України має право вимагати від банків призупинення проведення операцій, що мають підвищений ризик їх використання з протиправною метою, та отримувати документи, що підтверджують добросовісний характер здійснення таких операцій.

4. Уповноважені банки не можуть знімати з контролю експортні операції клієнтів на підставі документів про припинення зобов'язань зарахуванням зустрічних однорідних вимог:

в іноземній валюті 1-ї групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року N 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 квітня 2016 року N 269) (зі змінами) (далі - Класифікатор) / російських рублях (незалежно від суми операції);

(абзац другий пункту 4 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 08.06.2017 р. N 51)

в інших валютах (якщо загальна сума зобов'язань, що припиняються зарахуванням у межах одного договору щодо експорту товарів, перевищує в еквіваленті 500000 доларів США).

Надходження в іноземній валюті за експортними операціями клієнтів банку мають бути продані в порядку, установленому в пункті 2 цієї постанови.

Вимоги цього пункту не поширюються на випадки припинення зобов'язань зарахуванням зустрічних однорідних вимог за операціями операторів телекомунікацій з оплати міжнародних телекомунікаційних послуг (міжнародного роумінгу та пропуску міжнародного трафіка).

5. Уповноважений банк до 18.15 поточного дня подає з використанням засобів Системи підтвердження угод на міжбанківському валютному ринку України Національного банку України розгорнуту заявку щодо загального обсягу обов'язкового продажу іноземної валюти, запланованого на наступний робочий день.

Розгорнута заявка включає інформацію про загальний обсяг надходжень та загальний обсяг обов'язкового продажу за кодами іноземної валюти, інформацію про вид надходження і розширену інформацію для операцій, сума яких становить більше 50000 доларів США в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України поточного робочого дня. У розширеній інформації банк в окремому записі зазначає ідентифікаційний код юридичної особи / реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта, або номер паспорта, що внесені до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, скорочене найменування юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, код валюти, обсяг обов'язкового продажу.

6. Запровадити такі заходи щодо діяльності банків та фінансових установ:

1) дозволити резидентам здійснювати погашення кредитів, позик (у тому числі фінансової допомоги) в іноземній валюті за договорами з нерезидентами (у тому числі в разі укладання додаткових угод до кредитних договорів / договорів позики, новації боргу, що виник із кредитних договорів / договорів позики, розірвання договорів) не раніше строку, передбаченого договорами. Для цілей цього підпункту під строком платежу за договором слід розуміти кінцеву (найбільш віддалену) дату, яка визначена умовами договору для своєчасного виконання такого платежу. Зазначена вимога поширюється на випадки дострокового виконання резидентом-позичальником зобов'язань як за основною сумою кредиту/позики, так і за іншими платежами, установленими кредитним договором / договором позики (крім випадку, коли за договором змінюється періодичність виплати процентів із щорічного на щокварталу/щомісяця або із щокварталу на щомісяця та/або строк виплати процентів переноситься не більше ніж на 180 днів).

Національний банк України не здійснює реєстрацію договорів про залучення резидентами-позичальниками кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів / змін до договорів, умови яких не відповідають вимогам абзацу першого цього підпункту.

Вимоги підпункту 1 пункту 6 цієї постанови не поширюються на погашення кредитів/позик (з урахуванням процентів та інших платежів, установлених кредитним договором / договором позики) у таких випадках:

(абзац третій підпункту 1 пункту 6 у редакції постанови
Правління Національного банку України від 10.10.2017 р. N 101)

погашення кредитів/позик уповноваженим банком-позичальником;

(абзац четвертий підпункту 1 пункту 6 у редакції постанови
Правління Національного банку України від 10.07.2017 р. N 61)

погашення кредитів/позик на користь іноземного банку-кредитора;

(підпункт 1 пункту 6 доповнено новим абзацом п'ятим згідно з
постановою Правління Національного банку України від 13.04.2017 р. N 33,
абзац п'ятий підпункту 1 пункту 6 у редакції постанови
Правління Національного банку України від 10.07.2017 р. N 61)

абзац шостий підпункту 1 пункту 6 виключено

(підпункт 1 пункту 6 доповнено новим абзацом шостим згідно з
постановою Правління Національного банку України від 13.04.2017 р. N 33,
у зв'язку з цим абзаци п'ятий - дев'ятий

уважати відповідно абзацами сьомим - одинадцятим, абзац шостий підпункту 1 пункту 6 виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 10.07.2017 р. N 61, у зв'язку з цим абзаці сьомий - одинадцятий уважати відповідно абзацами шостим - десятим)

погашення кредитів/позик за рахунок коштів, що залучаються резидентом-позичальником за іншим кредитним договором / договором позики з нерезидентом (далі - новий договір), якщо новий договір передбачає більш пізній строк виконання зобов'язань позичальника з повернення таких коштів порівняно з умовами попереднього кредитного договору / договору позики (далі - попередній договір) та такі кошти не використовуються позичальником на будь-які інші цілі, крім дострокового виконання власних зобов'язань за попереднім договором;

(абзац шостий підпункту 1 пункту 6 у редакції постанови Правління Національного банку України від 01.03.2018 р. N 19)

погашення кредитів/позик, наданих за участю міжнародних фінансових організацій, членом яких є Україна, або міжнародних фінансових організацій, за договорами з якими Україна зобов'язалася забезпечувати правовий режим, який надається іншим міжнародним фінансовим організаціям (далі в підпункті 1 пункту 6 цієї постанови - МФО), а також погашення кредитів/позик у сумі, що відповідає сумі зобов'язання МФО, яке забезпечує виконання платіжних операцій обслуговуючого банку за договором та/або іноземних банків за гарантіями / контргарантіями / резервними акредитивами, наданими/оформленими з метою забезпечення погашення кредитів/позик резидента-позичальника;

(абзац сьомий підпункту 1 пункту 6 у редакції постанови Правління Національного банку України від 25.05.2017 р. N 41, із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 10.07.2017 р. N 61)

погашення кредитів/позик у сумі коштів, що відповідає частці такого кредиту/позики, наданого/наданої за участю іноземного експортно-кредитного агентства;

скорочення строків повернення резидентом, що не є банком, нерезиденту основної суми кредиту/позики в іноземній валюті [1-ї групи Класифікатора](#), якщо таке скорочення здійснюється з метою реструктуризації заборгованості за кредитом/позикою шляхом зарахування вимог за основною сумою такого кредиту/позики як додаткового вкладу (внеску) нерезидента до статутного капіталу резидента під час його збільшення. Пакет документів, що подається до Національного банку України для реєстрації відповідних змін до кредитного договору (договору позики), має додатково містити документи, що підтверджують наявність зобов'язань здійснити зазначену в цьому абзаці реструктуризацію, у тому числі набуття нерезидентом права власності на відповідну частку статутного капіталу резидента. Уповноважений банк під час контролю за проведенням операцій за кредитним договором (договором позики) має враховувати, що зобов'язання за кредитом/позикою, які реструктуризовані в передбачений цим абзацом спосіб, мають припинитися виключно зазначеним зарахуванням;

погашення кредитів/позик резидентом-позичальником на користь нерезидента-кредитора, якщо МФО є учасником (акціонером) такого резидента-позичальника та/або нерезидента-кредитора;

(абзац десятий підпункту 1 пункту 6 у редакції постанови Правління Національного банку України від 10.07.2017 р. N 61)

(підпункт 1 пункту 6 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 28.12.2016 р. N 418)

погашення кредиту/позики, якщо в реалізації такого кредиту/позики (повністю або частково) бере участь (шляхом кредитування, страхування, гарантування, поручительства) іноземна особа, до складу учасників (акціонерів) якої входить іноземна держава або іноземний банк [за умови, що іноземна держава є учасником (акціонером) цього банку]. Іноземна держава, про яку йдеться у зазначеному випадку, має належати до країн, що мають офіційну рейтингову оцінку не нижче категорії А, підтверджену в бюлетені однієї з провідних світових рейтингових компаній (Fitch Ratings, Standard&Poor's, Moody's);

(підпункт 1 пункту 6 доповнено абзацом одинадцятим згідно з
постановою Правління Національного банку України від 22.08.2017 р. N 81,
абзац одинадцятий підпункту 1 пункту 6 із змінами, внесеними згідно з
постановою Правління Національного банку України від 29.03.2018 р. N 31)

задоволення вимог нерезидента-кредитора до резидента-позичальника, що ліквідується, за кредитним договором / договором позики згідно з порядком (черговістю) задоволення вимог кредиторів, визначеним законодавством України;

(підпункт 1 пункту 6 доповнено абзацом дванадцятим згідно з
постановою Правління Національного банку України від 14.11.2017 р. N 112)

погашення кредиту/позики, якщо іноземна держава через уповноважених нею осіб бере участь (шляхом кредитування, страхування, гарантування, поручительства) у реалізації такого кредиту/позики (повністю або частково);

(підпункт 1 пункту 6 доповнено абзацом тринадцятим згідно з
постановою Правління Національного банку України від 12.12.2017 р. N 128,
абзац тринадцятий підпункту 1 пункту 6 із змінами, внесеними згідно з
постановою Правління Національного банку України від 29.03.2018 р. N 31)

у інших випадках дострокового погашення резидентом-позичальником кредитів/позик на користь нерезидентів, якщо загальна сума такого дострокового погашення за кредитними договорами / договорами позик, що обслуговуються в межах одного уповноваженого банку, не перевищує протягом календарного місяця 2000000 доларів США (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення відповідної операції);

(підпункт 1 пункту 6 доповнено абзацом чотирнадцятим згідно з
постановою Правління Національного банку України від 01.03.2018 р. N 19)

2) підпункт 2 пункту 6 виключено

(підпункт 2 пункту 6 із змінами, внесеними згідно з постановами
Правління Національного банку України від 07.02.2017 р. N 7,
від 03.08.2017 р. N 74,
від 22.08.2017 р. N 81,
виключено згідно з постановою Правління
Національного банку України від 29.03.2018 р. N 31)

3) дозволити здійснювати операції з продажу готівкової іноземної валюти або банківських металів одній особі в один операційний (робочий) день у сумі, що не перевищує в еквіваленті 150000 гривень у межах одного/однієї банку / фінансової установи.

(абзац перший підпункту 3 пункту 6 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 04.04.2017 р. N 30)

Обмеження щодо суми операції з продажу готівкової іноземної валюти не поширюються на випадок проведення такої операції банком з фізичною особою - резидентом у разі одночасного дотримання таких умов:

фізична особа купує готівкову іноземну валюту та використовує її виключно на цілі виконання власних зобов'язань в іноземній валюті за кредитним договором, укладеним з уповноваженим банком-кредитором;

банк здійснює продаж готівкової іноземної валюти в сумі, що не перевищує обсягу зобов'язань в іноземній валюті фізичної особи-позичальника за кредитним договором. Банк зобов'язаний забезпечити контроль за неухильним дотриманням фізичною особою - позичальником вимоги щодо цільового використання купленої готівкової іноземної валюти.

Обмеження щодо суми операції з продажу банківських металів не поширюється на монети, вироблені з дорогоцінних металів (у тому числі інвестиційні монети України);

4) підпункт 4 пункту 6 виключено

(згідно з постановою Правління Національного банку України від 30.05.2017 р. N 44)

5) підпункт 5 пункту 6 виключено

(згідно з постановою Правління Національного банку України від 22.08.2017 р. N 81)

6) підпункт 6 пункту 6 виключено

(згідно з постановою Правління Національного банку України від 22.08.2017 р. N 81)

7) підпункт 7 пункту 6 виключено

(згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.08.2017 р. N 82)

8) установити для уповноважених банків ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку (Л13-1) не більше 1 %.

(з 01.05.2018 р. абзац перший пункту 8 буде виключено, відповідно до підпункту 3 пункту 2 постанови Правління Національного банку України від 29.03.2018 р. N 31)

Уповноважений банк у разі перевищення встановленого значення ліміту загальної довгої відкритої валютної позиції (Л13-1) унаслідок проведення операцій, спрямованих на збільшення основного капіталу, має право не продавати іноземну валюту в сумі такого перевищення за умови, якщо приведення у відповідність до встановленого значення ліміту

загальної довгої відкритої валютної позиції здійснюватиметься шляхом проведення реструктуризації (зміни валюти зобов'язання) кредитної заборгованості в іноземній валюті позичальників або інших операцій.

(з 01.05.2018 р. абзац пункту 8 буде викладено у новій редакції, передбаченій підпунктом 3 пункту 2 постанови Правління Національного банку України від 29.03.2018 р. N 31)

Уповноважений банк зобов'язаний у тижневий строк подати до Національного банку України план заходів щодо усунення такого перевищення до 01 січня 2019 року з дня його виникнення та графік приведення загальної довгої відкритої валютної позиції банку до встановленого значення ліміту ЛІ3-1;

9) підпункт 9 пункту 6 виключено

(згідно з постановою Правління Національного банку України від 22.08.2017 р. N 81)

10) уповноважені банки повинні забезпечити проведення виваженої політики під час здійснення операцій з торгівлі іноземною валютою і з цією метою вони мають здійснювати:

щоденний моніторинг операцій клієнтів із купівлі іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України в цілому по системі банку;

заходи щодо аналізу операцій клієнтів із купівлі іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України стосовно їх відповідності суті діяльності клієнта та його фінансового стану, економічної доцільності та наявності очевидної законної мети;

посилений валютний контроль за операціями клієнтів із купівлі іноземної валюти, що здійснюються на підставі договорів, які вперше подаються до банку.

Керівники банків мають узяти під особистий контроль здійснення банками операцій із торгівлі іноземною валютою на міжбанківському валютному ринку України;

11) зобов'язати уповноважені банки для здійснення купівлі іноземної валюти за дорученням клієнтів попередньо зараховувати кошти в гривнях на окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2900 "Кредиторська заборгованість за операціями з купівлі-продажу іноземної валюти, банківських та дорогоцінних металів для клієнтів банку" (далі - рахунок 2900). Із цього рахунку кошти можуть бути перераховані для купівлі іноземної валюти не раніше наступного операційного дня з дня зарахування гривень на цей рахунок.

(абзац перший підпункту 11 пункту 6 у редакції постанови Правління Національного банку України від 14.03.2017 р. N 21, із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 21.12.2017 р. N 135)

Уповноважений банк перераховує на рахунок 2900 такий обсяг коштів у гривнях, що достатній для здійснення операцій з купівлі зазначеного в заяві обсягу іноземної валюти, перерахованого за курсом гривні до іноземної валюти в день зарахування коштів у гривнях на рахунок 2900, але не нижче ніж офіційний курс гривні до іноземної валюти, установлений Національним банком України на цей день.

У разі зміни курсу іноземної валюти в день здійснення операції з купівлі іноземної валюти уповноваженим банкам дозволяється додатково зараховувати кошти в гривнях на рахунок 2900 у сумі, якої не вистачає для виконання заяви клієнта про купівлю іноземної валюти. Якщо клієнт не має можливості перерахувати додаткову суму гривень на купівлю іноземної валюти та згоден на придбання меншої суми іноземної валюти, то банк здійснює купівлю іноземної валюти на суму, меншу, ніж зазначена в заяві про купівлю іноземної валюти.

Вимоги цього підпункту не поширюються на випадки купівлі іноземної валюти фізичними особами для виконання власних зобов'язань в іноземній валюті за кредитними договорами, укладеними з уповноваженими банками.

(абзац четвертий підпункту 11 пункту 6 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 14.03.2017 р. N 21)

Уповноважений банк до 18.15 поточного дня подає з використанням засобів Системи підтвердження угод на міжбанківському валютному ринку України Національного банку України інформацію щодо наявної на рахунку 2900 загальної суми коштів у гривнях, яку клієнти банку планують використати для купівлі іноземної валюти наступного операційного дня;

12) підпункт 12 пункту 6 виключено

(підпункт 12 пункту 6 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 14.03.2017 р. N 21, виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 21.03.2017 р. N 23)

13) уповноваженим банкам заборонити здійснювати за дорученням клієнтів-резидентів перерахування коштів у гривнях на користь нерезидентів через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у гривнях, відкриті в уповноважених банках, якщо ці кошти в гривнях було залучено клієнтами у формі кредиту;

14) підпункт 14 пункту 6 виключено

(підпункт 14 пункту 6 із змінами, внесеними згідно з постановами Правління Національного банку України від 22.02.2017 р. N 13, від 14.03.2017 р. N 21, виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 30.05.2017 р. N 44)

15) підпункт 15 пункту 6 виключено

(підпункт 15 пункту 6 у редакції постанови Правління Національного банку України від 14.03.2017 р. N 21, виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 21.12.2017 р. N 135)

16) видача готівкових коштів у межах України з рахунків клієнтів банків, операції за якими здійснюються з використанням електронних платіжних засобів, що емітовані як резидентами, так і нерезидентами, через банківський автомат самообслуговування здійснюється виключно в гривнях;

17) дозволити купівлю/перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон коштів, отриманих іноземними інвесторами за операціями з продажу цінних паперів, корпоративних

прав, коштів, отриманих унаслідок зменшення статутних капіталів юридичних осіб, виходу з господарських товариств іноземних інвесторів, лише в разі одночасного дотримання таких умов:

купівлю/перерахування іноземної валюти з цією метою здійснює резидент [покупець цінних паперів / корпоративних прав; юридична особа, статутний капітал якої зменшується / з якої виходить учасник - іноземний інвестор; посередник (комісіонер, повірений)] або іноземний інвестор;

протягом календарного місяця особа, яка зазначена в абзаці другому підпункту 17 пункту 6 цієї постанови, здійснює купівлю/перерахування іноземної валюти з цією метою у межах загальної суми, що не може перевищувати 5000000 доларів США (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення відповідної операції);

зазначена в абзаці другому підпункту 17 пункту 6 цієї постанови особа здійснює купівлю/перерахування іноземної валюти з цією метою через один уповноважений банк (за вибором такої особи). Зміну уповноваженого банку, що обслуговує такі операції, дозволяється проводити на підставі відповідного письмового звернення клієнта до уповноваженого банку, до якого переводиться на обслуговування клієнт (письмове звернення має містити дозвіл клієнта на отримання інформації про незавершені розрахунки за такими операціями від уповноваженого банку, через який здійснювалися такі розрахунки). Уповноважений банк, до якого переводиться на обслуговування клієнт, не пізніше третього робочого дня з дня отримання письмового звернення клієнта зобов'язаний звернутися до уповноваженого банку, через який здійснювалися раніше відповідні розрахунки, для отримання всієї наявної в нього інформації про незавершені розрахунки (обмін інформацією між банками здійснюється засобами електронної пошти Національного банку України).

Обмеження, передбачені підпунктом 17 пункту 6 цієї постанови, не поширюються на купівлю/перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон коштів, отриманих іноземними інвесторами за операціями з продажу державних облігацій України на фондових біржах та поза їх межами, а також продажу боргових/лістингових цінних паперів на фондових біржах;

(підпункт 17 пункту 6 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 25.05.2017 р. N 41)

18) підпункт 18 пункту 6 виключено

(згідно з постановою Правління
Національного банку України від 25.05.2017 р. N 41)

19) заборонити купівлю, перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон іноземному інвестору дивідендів. Ця заборона не поширюється на випадки купівлі/перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон дивідендів за корпоративними правами/акціями за період до 2017 року (включно) (далі - Дивіденди) з 13 червня 2016 року в разі одночасного дотримання таких умов:

(абзац перший підпункту 19 пункту 6 із змінами, внесеними згідно з
постановами Правління Національного банку України від 13.04.2017 р. N 33,
від 14.11.2017 р. N 112,
від 01.03.2018 р. N 19)

купівлю/перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон Дивідендів здійснює емітент корпоративних прав/акцій, за якими виплачуються Дивіденди, або депозитарна установа, що обслуговує рахунок у цінних паперах іноземного інвестора, або безпосередньо іноземний інвестор;

протягом календарного місяця особа, яка зазначена в абзаці другому підпункту 19 пункту 6 цієї постанови, здійснює купівлю/перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон Дивідендів у межах загальної суми, що не може перевищувати 7000000 доларів США (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення відповідної операції);

(абзац третій підпункту 19 пункту 6 у редакції постанов Правління Національного банку України від 13.04.2017 р. N 33, від 14.11.2017 р. N 112, від 01.03.2018 р. N 19)

зазначена в абзаці другому цього підпункту особа здійснює купівлю/перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон Дивідендів через один уповноважений банк (за вибором такої особи). Зміну уповноваженого банку, що обслуговує ці операції, дозволяється проводити на підставі відповідного письмового звернення клієнта до уповноваженого банку, до якого переводиться на обслуговування клієнт (письмове звернення має містити дозвіл клієнта на отримання інформації про незавершені розрахунки з повернення Дивідендів від уповноваженого банку, через який здійснювалися такі розрахунки). Уповноважений банк, до якого переводиться на обслуговування клієнт, не пізніше третього робочого дня з дня отримання письмового звернення клієнта зобов'язаний звернутися до уповноваженого банку, через який здійснювалися раніше відповідні розрахунки, для отримання всієї наявної в нього інформації про незавершені розрахунки з повернення Дивідендів (обмін інформацією між банками здійснюється засобами електронної пошти Національного банку України);

20) заборонити купівлю, перерахування іноземної валюти на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України, крім:

розміщення юридичними особами валютних цінностей на рахунках за межами України;

операцій фізичних осіб, які не є суб'єктами підприємницької діяльності, на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України в електронній формі, виданих за допомогою автоматизованої інформаційної системи Національного банку України "Реєстр індивідуальних ліцензій на здійснення фізичними особами валютних операцій" у порядку, визначеному окремим нормативно-правовим актом Національного банку України;

(підпункт 20 пункту 6 доповнено новим абзацом третім згідно з постановою Правління Національного банку України від 15.06.2017 р. N 54, у зв'язку з цим абзаци третій - сьомий уважати відповідно абзацами четвертим - восьмим)

виконання резидентом-гарантом (поручителем) забезпечених гарантією (порукою) зобов'язань за кредитом, наданим міжнародною фінансовою організацією або за участю іноземного експортно-кредитного агентства;

сплати суб'єктами господарювання-резидентами вступних або членських внесків в іноземній валюті для забезпечення поточної діяльності юридичних осіб - нерезидентів;

купівлі, перерахування іноземної валюти банками, небанківськими фінансовими установами для розміщення гарантійного депозиту в іноземній валюті на рахунках міжнародних

платіжних систем за межами України для забезпечення зобов'язань під час здійснення переказів за межами України;

(абзац шостий підпункту 20 пункту 6 у редакції постанови Правління Національного банку України від 10.10.2017 р. N 101)

операцій юридичних осіб, що здійснюються на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України на здійснення інвестицій за кордон, за умови, що загальна сума цих операцій у межах однієї індивідуальної ліцензії протягом одного календарного року не перевищує 2000000 доларів США (еквівалент цієї суми в іншій валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату перерахування);

(підпункт 20 пункту 6 доповнено новим абзацом сьомим згідно з постановою Правління Національного банку України від 08.06.2017 р. N 51, у зв'язку з цим абзац сьомий уважати абзацом восьмим)

перерахування резидентом-боржником коштів на адресу уповноважених органів іноземної держави, до компетенції яких згідно із законодавством іноземної держави належать питання щодо виконання судових рішень та/або рішень міжнародних комерційних арбітражів, за умови, що зазначене перерахування коштів здійснюється з метою виконання судових рішень, рішень міжнародних комерційних арбітражів;

(підпункт 20 пункту 6 доповнено новим абзацом восьмим згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.03.2018 р. N 31)

перерахування резидентом-боржником коштів на адресу уповноважених осіб іноземної держави, до компетенції яких згідно із законодавством іноземної держави належить питання щодо виконання судових рішень та/або рішень міжнародних комерційних арбітражів, за умови, що зазначене перерахування коштів здійснюється з метою виконання судових рішень, рішень міжнародних комерційних арбітражів, задоволення вимог зазначених уповноважених осіб іноземної держави про стягнення судових, виконавчих та/або адміністративних зборів, витрат судового та виконавчого провадження, що покладаються на особу боржника згідно із законодавством іноземної держави. Іноземна держава, про яку йдеться в абзацах восьмому та дев'ятому підпункту 20 пункту 6 цієї постанови, повинна належати до країн, що мають офіційну рейтингову оцінку не нижче категорії А, підтверджену в бюлетені однієї з провідних світових рейтингових компаній (Fitch Ratings, Standard & Poor's, Moody's);

(підпункт 20 пункту 6 доповнено новим абзацом дев'ятим згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.03.2018 р. N 31, у зв'язку з цим абзац восьмий уважати абзацом десятим)

інших операцій юридичних осіб (крім уповноважених банків), що здійснюються на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України, за умови, що загальна сума цих операцій у межах однієї індивідуальної ліцензії протягом одного календарного місяця не перевищує 50000 доларів США (еквівалент цієї суми в іншій валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату переказу). Уповноважені банки здійснюють операції з переказів іноземної валюти на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України у межах суми іноземної валюти, передбаченої цією ліцензією;

(абзац десятий підпункту 20 пункту 6 у редакції постанови Правління Національного банку України від 12.12.2017 р. N 128)

21) заборонити уповноваженим банкам перераховувати з інвестиційного рахунку кошти в гривнях з метою купівлі іноземним інвестором державних облігацій України. Зазначене обмеження не поширюється на операції з придбання іноземним інвестором державних облігацій України, що здійснюються виключно за рахунок коштів, отриманих іноземним інвестором від продажу іноземної валюти за гривні, та/або коштів, отриманих іноземним інвестором за операціями з продажу державних облігацій України, виплати за ними доходу та їх погашення;

22) переказування благодійними організаціями благодійної допомоги та переказ коштів Міністерством охорони здоров'я України за межі України для оплати лікування фізичних осіб здійснюються на підставі документів, що підтверджують необхідність такого лікування в іноземному медичному закладі, та не потребують наявності індивідуальної ліцензії Національного банку України;

23) уповноваженим банкам забороняється здійснювати операції з продажу банківських металів за безготівкові гривні фізичним особам / юридичним особам / фізичним особам - підприємцям загальною масою, що перевищує протягом одного календарного тижня в межах однієї банківської установи на одного клієнта 3,216 трійської унції золота (еквівалент цієї маси в інших банківських металах, перерахований за крос-курсом, визначеним згідно з офіційними курсами банківських металів, установленими Національним банком України).

Вимоги цього підпункту не поширюються на міжбанківські операції та операції з продажу уповноваженими банками банківських металів для виконання клієнтами власних зобов'язань у банківських металах за кредитними договорами;

24) дозволити уповноваженому банку, що є власником індивідуальної ліцензії на переказування іноземної валюти за межі України для проведення валютних операцій, передбачених абзацом четвертим пункту 1.2 глави 1 Положення про порядок видачі індивідуальних ліцензій на переказування іноземної валюти за межі України для оплати банківських металів та проведення окремих валютних операцій, затвердженого [постановою Правління Національного банку України від 17 червня 2004 року N 266](#), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 липня 2004 року за N 897/9496 (зі змінами), перераховувати іноземну валюту нерезиденту - одержувачу коштів за такою валютною операцією безпосередньо на його інвестиційний рахунок, відкритий в уповноваженому банку, за умови подальшого використання цих коштів виключно на цілі збільшення капіталу цього банку. Перерахування іноземної валюти на інвестиційний рахунок одержувача на підставі цього підпункту дозволяється здійснювати протягом строку дії відповідної індивідуальної ліцензії та в межах суми іноземної валюти, передбаченої цією ліцензією;

(підпункт 24 пункту 6 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 12.12.2017 р. N 128)

25) дозволити уповноваженому банку-позичальнику повертати нерезиденту-кредитору кошти за кредитом/позикою в іноземній валюті (з урахуванням процентів та інших платежів, установлених відповідним кредитним договором / договором позики) безпосередньо на інвестиційний рахунок такого нерезидента-кредитора за умови подальшого використання цих коштів на збільшення капіталу цього уповноваженого банку;

(пункт 6 доповнено підпунктом 25 згідно з постановою Правління Національного банку України від 10.07.2017 р. N 61)

26) заборонити уповноваженим банкам здійснювати купівлю іноземної валюти за дорученням клієнтів за рахунок коштів у гривні, залучених цими клієнтами у формі кредиту.

Відповідальність за порушення вимог підпункту 26 пункту 6 цієї постанови покладається на уповноважені банки.

Вимоги підпункту 26 пункту 6 цієї постанови не поширюються на операції, що здійснюються:

фізичною особою за рахунок кредитних коштів у гривні з метою виконання власних зобов'язань перед уповноваженим банком-кредитором за договором споживчого кредитування в іноземній валюті;

суб'єктом господарювання - резидентом України за рахунок кредитних коштів у гривні, що залучені цим суб'єктом під державну гарантію з метою фінансування затверджених Кабінетом Міністрів України програм, пов'язаних із підвищенням обороноздатності і безпеки держави (у межах суми, на яку видана відповідна державна гарантія).

(пункт 6 доповнено підпунктом 26 згідно з постановою Правління Національного банку України від 21.11.2017 р. N 118)

7. Пункт 7 виключено

(згідно з постановою Правління Національного банку України від 23.02.2017 р. N 14)

8. Підставами для відмови Національним банком України у видачі фізичним особам індивідуальних ліцензій / змін до них (додатково до підстав, установлених нормативно-правовими актами Національного банку України, що визначають порядок видачі відповідних індивідуальних ліцензій) є встановлені в підпункті 20 пункту 6 цієї постанови заборони/обмеження на проведення відповідних операцій.

(пункт 8 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 23.02.2017 р. N 14)

9. На час дії цієї постанови інші нормативно-правові акти Національного банку України діють у частині, що не суперечить вимогам цієї постанови.

10. Департаменту відкритих ринків (Пономаренко С. В.) довести зміст цієї постанови до відома банків України для використання в роботі, а банкам України - до відома їх клієнтів.

11. Постанова набирає чинності з 16 грудня 2016 року та діє до прийняття Національним банком України окремої постанови Правління Національного банку України за умови відсутності ознак нестійкого фінансового стану банківської системи, обставин, що загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи України, крім пунктів 1 та 2 цієї постанови, які втрачають чинність 16 червня 2017 року.

Голова

В. О. Гонтарєва

© ТОВ "Інформаційно-аналітичний центр "ЛІГА", 2018

© ТОВ "ЛІГА ЗАКОН", 2018